

at staae os dyrere; thi en Entrepreneur vil tage med i sin Beregning, at der er Udfigt til at kunne tjene meget mere end det Beløb Regjeringens Forslag gaaer ud fra. Vi vilde da ogsaa blive langt bedre stillede ligeoverfor Theatret; thi den Mand, der skulde være vor Bærge overfor saadanne større Udgifter, nemlig Kultusministeren, staaer nu selv i Epidisen for Theatret. Derved træder han op ligeoverfor os som den, der er Talsmand for den hele Institution, ogsaa i oeconomisk Henseende, og det bliver os da langt vanskeliggere at kunne holde igjen og vise, at den begjærede Udgift ikke behøves. Gaae vi derimod den oeconomiske Bestyrelse lagt over i en Privatmands Haand, vil Kultusministeren komme i den naturlige Stilling som den, der er Statskassens Bærge, og vil da paasee, at det ikke i Virkeligheden bliver dyrere, end det er uundgaaelig nødvendigt; vi ville da faae en ganske anderledes Støtte netop fra hans Side, end vi nu ere istand til. Den eneste Maade, hvorpaa man i Virkeligheden kan see, hvad et saadant Theater kan og bør koste, er jo ved en Concurrence, saa at de forskjellige, som kunde have Lust til at overtage dets Drift, ogsaa kunne faae Leilighed til at gjøre deres Bud. Men saa møder os atter den Indvending, at det er at behandle Sagen som en Industri, at Kunsten vil tabe derved, og Theatret i det Hele gaae tilbage fra det høie Trin, det nu har. Det glæder mig, at den ærede Ordfører indrømmede, at vi, der hørte til Mindretallet, ikke betragtede Theatret blot som en Forlystelsesanstalt, at vi virkelig erkjendte, at der virkelig var et stort Moment af Dannelse, som derfra skulde udgaae, og det er ogsaa min fulde Overbeviisning, at det er ogsaa langt fra, at Kunsten skulde lide Noget ved, at Theatret saaledes overgives til privat Erhverv, at den tværtimod maa kunne drives endnu videre derved. Man har vel sagt, at det kun er saalænge, vi have et Stats-theater, at vi kunne bevare vor dramatiske Litteratur, at vi kunne beholde en Scene, værdig til de Minder, der knytte sig f. Ex. til Holberg og Ohlenschläger. Men vi have jo seet, at Hol-

berg kunde udvikle sig, uden at der var et Stats-theater, netop ved et Privat-theater, og vi have seet, at vi ikke for Tiden kunne opvise Mænd som f. Ex. Holberg, Ohlenschläger eller Heiberg. Vi kunne vistnok sige, at hverken den dramatiske Litteratur eller selve Kunsten er gaaet frem i den senere Tid, uagtet vi have gjort foregødede Offre for Stats-theatret. Det kan da ikke være deri, i Forholdet mellem Staten og Theatret, at Grunden maa søges til deres større eller mindre Udvikling; men den maa snarere søges i den hele aandelige Udvikling hos Befolkningen, og her maa idetmindste Bærnet mod dens Misbrug findes. Det er jo dog ogsaa saa, at Theatret ingenlunde kan rive sig løs fra den offentlige Mening hos Tilskuerne. Lad Theatret nok faa meget ønske at faae enkelte Stykker spillede, de kunne dog ikke blive det, naar ikke Befolkningen vil see dem. Ethvert Theater er afhængigt af Dannelsestrinet hos den Stads Beboere og de Tilreisendes, som det kan vente indenfor sine Mure. Derimod kan man ikke i Reglen antage, at det hele Forhold under en Statsstyrelse kan være til Fremme for Kunsten. Det er en enkelt Mand, paa hvem Ansvarer tilfødt her kommer til at hvile, Ministeren, der jo maa vælges af andre Grunde end netop Hensynet til Theatret. Vi have seet, at Ministre have erklæret ikke at ville have med Theatret at gjøre, og at Andre have sagt, at de ingen Forstand havde paa Theatret, men vel Interesse for det. Vi kunne altsaa ikke vente at finde den Kunstforstand, som ønskelig var, paa det øverste Trin. Men, siger man, han har sin Theaterchef, og Forholdet med Theaterchefen vil jo ogsaa blive ved, selv med en privat Entrepreneur som Styrrer af Theatret. Jeg tror dog, det gjør en væsentlig Forskjel, om Theaterchefen styrer det Hele eller blot fører Tilsyn med en Deel deraf, om han har med alt det daglige Bryderi ved Theatret at gjøre eller kun med det, som egentlig er Statens Formaal, at paasee Kunstens Liv. Vi have seet, hvorledes disse Theaterchefer maa føre et meget brydsomt Liv, og hvorledes Utilfredsheden med det i Almindelighed vorer saaledes i Sø-